

Міністерство культури і інформаційної політики України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Кафедра «Дизайн тканин та одягу»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «Технологія швейних виробів»
з теми: "Технологія обробки виробів пальтово-костюмного
асортименту. Обробка бортового краю, комірів, рукавів у верхньому
одязі"

*Для студентів 1 курсу спеціальності 022 «Дизайн»
за освітньо-професійною програмою «Дизайн одягу (взуття)»
(I ступінь вищої освіти «Бакалавр»)
денної та заочної форм навчання*

Харків 2023

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Технологія швейних виробів» з теми "Технологія обробки виробів пальтово-костюмного асортименту. Обробка бортового краю, комірів, рукавів у верхньому одязі": для студентів 1 курсу спеціальності 022 «Дизайн» за освітньо-професійною програмою «Дизайн одягу (взуття)» (I ступінь вищої освіти «Бакалавр») денної та заочної форм навчання. — Харків: ХДАДМ, 2023. — 30 с.

Укладач: Попова Тетяна Іванівна.

У методичних вказівках до виконання практичних робіт розкрито мету занять, та послідовність їх виконання, представлено перелік запитань, необхідних для перевірки знань здобувачів вищої освіти, а також вказано список літератури, який доцільно використовувати під час самостійної підготовки. Практичні роботи спрямовані на формування умінь обробляти бортовий край, коміри, рукава у виробках пальтово-костюмного асортименту, визначати раціональні параметри, режими та методи волого-теплової обробки деталей одягу, розпізнавати види дефектів, причини їх виникнення та розробляти і впроваджувати заходи їх усунення.

Видання призначене здобувачам освіти спеціальності 022 «Дизайн» за освітньо-професійною програмою «Дизайн одягу(взуття)» (I ступінь вищої освіти «Бакалавр»).

Рецензенти:

Литвин О.О. — д.фіз.-мат. н., професор кафедри Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну, Українська інженерно-педагогічна академія

Борисенко Д.В. — канд. пед.наук, доцент кафедри Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну, Українська інженерно-педагогічна академія

Затверджено на засіданні кафедри ДТО (Протокол № 7 від «27» жовтня 2023 р.).

Рекомендовано до друку на засіданні Методичної Ради ХДАДМ

(Протокол № 23-11 від «08» листопада 2023 р.).

- © Харківська державна академія дизайну і мистецтв,
- © кафедра ДТО, 2023 р.
- © Попова Т.І., 2023 р.

ЗМІСТ

Практична робота №12 Обробка бортового краю у виробих пальтово-костюмного асортименту.....	4
Практична робота №13 Обробка комірв і з'єднання їх з горловиною у виробих пальтово-костюмного асортименту.....	15
Практична робота №14 Обробка рукавів у виробих пальтово-костюмного асортименту.....	21
Література.....	29

РЕПОЗИТАРІЙ ХДАДМ

Практична робота № 12

ОБРОБКА БОРТОВОГО КРАЮ У ВИРОБАХ ПАЛЬТОВО-КОСТЮМНОГО АСОРТИМЕНТУ

Мета роботи: ознайомитися з методами обробки, вивчити етапи, послідовність та технічні умови обробки бортового краю у виробі пальтово-костюмного асортименту.

В результаті виконання робіт студенти повинні **знати:**

- ✓ конструктивно-технологічних рішення деталей крою для обробки бортового краю;
- ✓ методи обробки бортового краю у виробі пальтово-костюмного асортименту.

В результаті виконання робіт студенти повинні **вміти:**

- ✓ підбирати технічні умови обробки бортового краю в залежності від виду та модельних особливостей вузла;
- ✓ виконувати обробку бортового краю у виробі пальтово-костюмного асортименту.

Методичні вказівки до виконання роботи.

Обробка бортів підбортами.

Борти можуть бути оброблені відрізними та суцільновикроєними підбортами, пришивними та настрочними планками.

Для обробки бортів відрізними підбортами викроюється підборт за формою зрізу горловини, борту, низу (рис. 1). Внутрішній зріз підборта оформлюється плавною лінією. Довжина верхнього зрізу має становити 3,0...4,0 см.

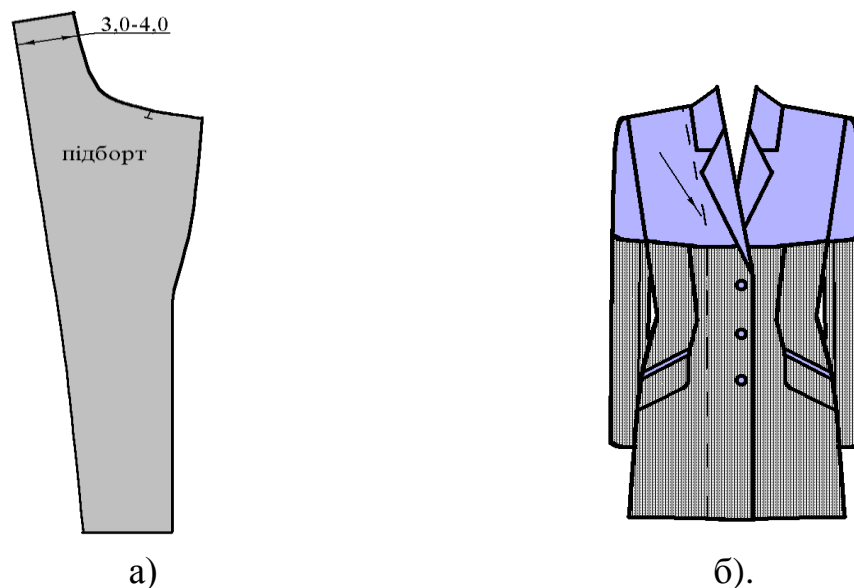

Рис.1.

У випадку, якщо тканини для суцільного підборта не вистачає, чи з метою економії, можна викроїти його з доточками. Кількість доточок залежить від асортименту виробу. В сукнях-пальто, халатах, пальто – дві доточки. Величина доточки не повинна становити менше як 2,0 см. Шов пришивання доточки має розташуватись на ділянці застібки (нижче верхньої петлі), не доходячи до петлі ближче ніж на 2,0 см (рис. 2, а). У виробах з тканин, які погано піддаються волого-тепловій обробці, шов пришивання доточки рекомендується вистрочити (рис.2, б). Якщо виріб виконується на підкладці, то обметувати його зрізи не потрібно.

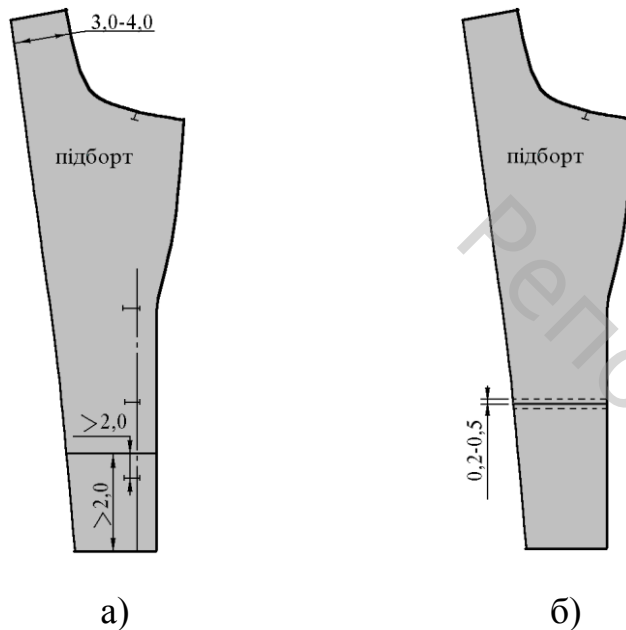

Рис. 2

Таблиця 1.

Технологічна послідовність обробки підборта у виробах з костюмних тканин.

№ з/п	Назва неподільної операції	Технічні умови та прийоми виконання операції.	Графічне зображення операції.
1	2	3	4
1	Продублювати підборт і доточку.	Прокладка повинна мати розміри обробленого підборта. Зріз прокладки має розташуватись на відстані 0.5...0.7 см від зрізу припуску шва пришивання доточки (1), бортового зрізу (2), зрізу горловини (3), нижнього зрізу доточки (4).	

1	2	3	4
2	Пришити доточку до підборта.	Скласти лицьовими боками до середини. Ширина шва 0,5...1,0 см.	
3	Розпрасувати припуски шва пришивання доточки до підборта.	З виворітного боку.	
4	Обметати внутрішній і верхній зріз підборта.	З лицьового боку підборта.	

У випадку використання клейової прокладки, її краї не повинні заходити на припуски швів обшивання та застрочування (рис. 3). У випадку великої сипучості матеріалу перед застрочуванням зрізи підборта можна обметати (рис. 4).

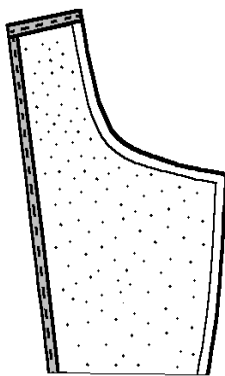

Рис.3.

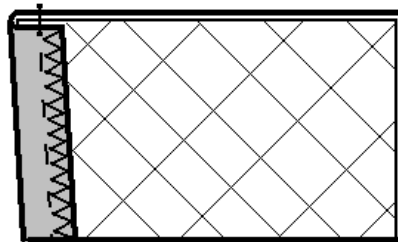

Рис. 4.

Таблиця 2.

Технологічна послідовність обробки підборта у виробах з тонких тканин.

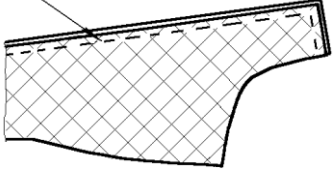
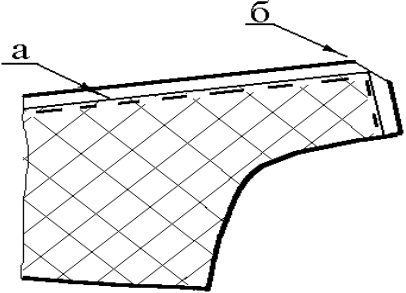
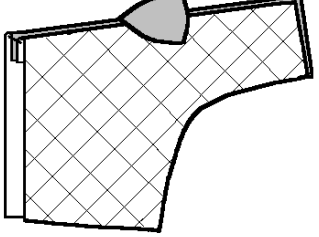
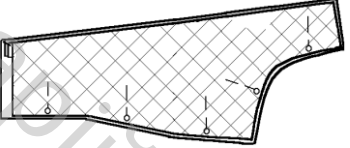
№ з/п	Назва неподільної операції	Технічні умови та прийоми виконання операції.	Графічне зображення операції.
1	2	3	4
1	Наметати неклеюву прокладку на підборт.	Вкласти прокладку на виворітний бік підборта, наметати вздовж підборта прямими стібками. Прокладка і підборт мають співпадати по зрізах горловини і борта. По верхньому і внутрішньому зрізах прокладка менша на 0,5...0,7см.	
2	Застрочити верхній та внутрішній зріз підборта.	Відігнути припуск на виворітний бік на ширину 0,5...0,7см і застрочити на відстані від згину 0,2...0,3 см.	

Таблиця 3.

Технологічна послідовність обробки підборта у виробах з сипучих і прозорих тканин.

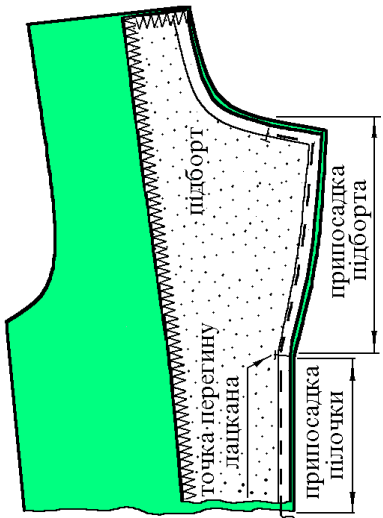
№ з/п	Назва неподільної операції	Технічні умови та прийоми виконання операції.	Графічне зображення операції.
1	2	3	4
1	Наживити шпильками неклеюву прокладку на підборт.	На лицьовий бік прокладки. Розміри прокладки і підборта мають співпадати.	

Продовження табл. 3

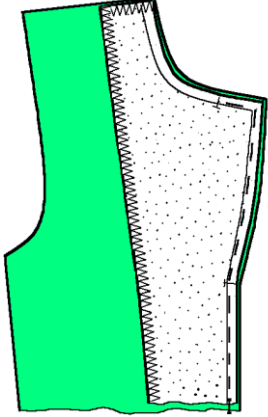
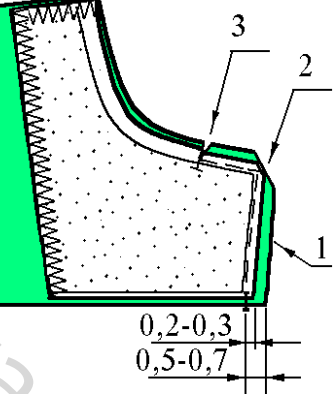
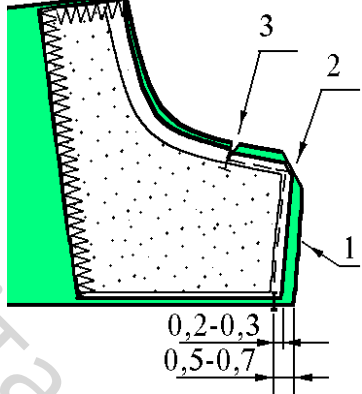
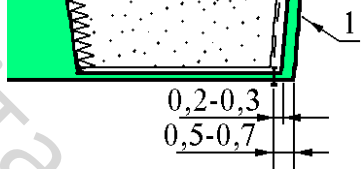

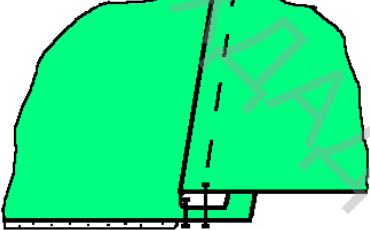
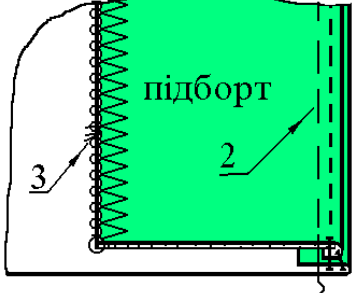
1	2	3	4
2	Обшити підборт прокладкою по верхньому та внутрішньому зрізу.	Ширина шва 0,5...0,7 см.	
3	Висікти прокладку зі шва обшивання.	Залишити прокладку 0,2 см до строчки обшивання підборта (а).	
4	Висікти припуски шва в кутах.	Не доходячи до строчки обшивання 0,1...0,2 см (б).	
5	Вивернути підборт на лицьовий бік та припрасувати.	З боку прокладки, випускаючи кант 0,1...0,2 см.	
6	Наживити шпильками прокладку на підборт по зрізу горловини та борту.	Шпильки розташувати перпендикулярно до зрізів.	

Технологічна послідовність з'єднання підборта з пілочкою у виробі з костюмних тканин за допомогою машинного переканта.

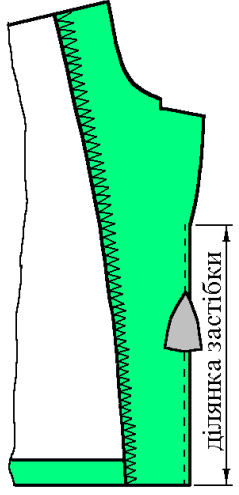

Таблиця 4.

№ з/п	Назва неподільної операції	Технічні умови та прийоми виконання операції.	Графічне зображення операції.
1	2	3	4
1	Наметати підборт на пілочку.	Утворити невелику посадку підборта на ділянці уступа, відворота. Припосадити пілочку на ділянці застібки і низу.	

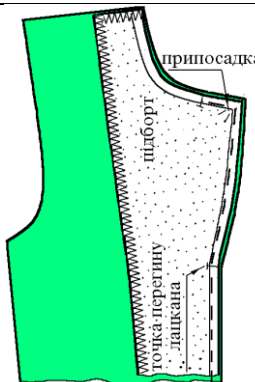
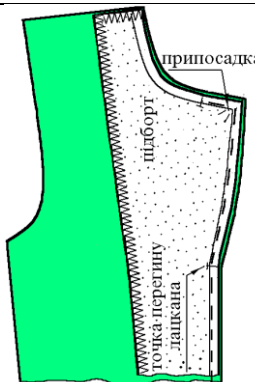
1	2	3	4
2	Обшити борт підбортом.	З боку пілочки від низу до точки уступа (графічне зображення - з боку підборта).	
3	Видалити нитки тимчасового скріплення.	Розрізати ножицями тимчасову нитку через 3,0...4,0 см і видалити кілочком.	
4	Підрізати припуски на шов обшивання борта.	Підрізати припуски по всій довжині строчки так, щоб було поступове зменшення товщини (1).	
5	Висікти припуски в кутах.	Висікти припуски в кутах, не доходячи до строчки 0,1...0,2см (2).	
6	Розсікти припуски шва в точці уступа.	Не доходячи до строчки обшивання на 0,1...0,2 см (3).	
7	Настрочити припуски шва обшивання на...	На ділянці застібки – на підборт, на ділянці відворотів – на пілочку. Строчку виконати на відстані 0,2...0,3см від строчки обшивання борта.	
8	Вивернути деталі на лицьовий бік і виметати край борта.	На ділянці відвороту – з боку пілочок (утворити кант з підборта) (1), на ділянці застібки – з боку підборта (утворити кант з пілочки) (2). Ширина канта 0,1...0,2 см.	

Продовження табл. 4.

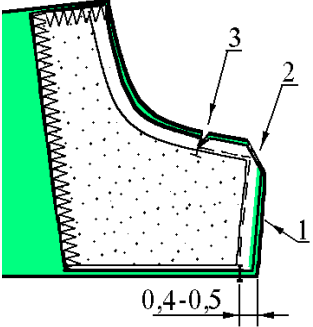
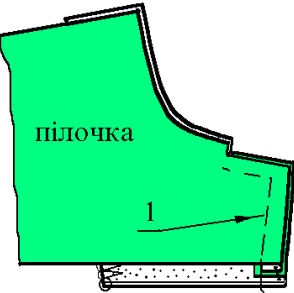
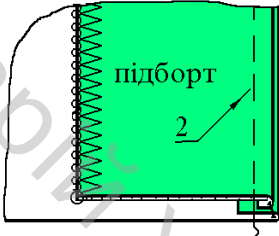

1	2	3	4
9	Підшити внутрішній край підборта до пілочки.	Від підігнутого краю по низу виробу до плечового через кожні 10...15 см (3).	
10	Приprasувати оброблений борт в готовому вигляді.	Через вологий проprasувальник на ділянці застібки приprasувати з боку підборта, на ділянці відвороту – з боку пілочки.	
11	Видалити нитки тимчасового скріплення.	Розрізати ножицями через 3,0...4,0 см і видалити за допомогою кілочка.	
12	Відпарити оброблений борт в готовому вигляді.	З метою усунення полиску.	

Таблиця 5.

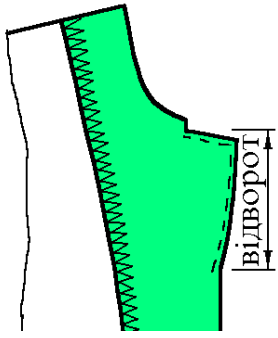
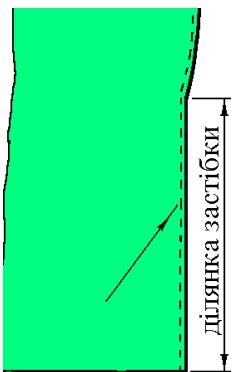
Технологічна послідовність з'єднання підборта з виробом з тонких тканин за допомогою оздоблювальної строчки.

№ з/п	Назва неподільної операції	Технічні умови та прийоми виконання операції.	Графічне зображення операції.
1	2	3	4
1	Наметати підборт на пілочку.	Скласти деталі лицьовими боками до середини, виконати припосадку підборта у верхньому куті.	
2	Обшити борт підбортом.	З боку пілочки. Ширина шва 0,5...0,7 см.	

Продовження табл. 5.

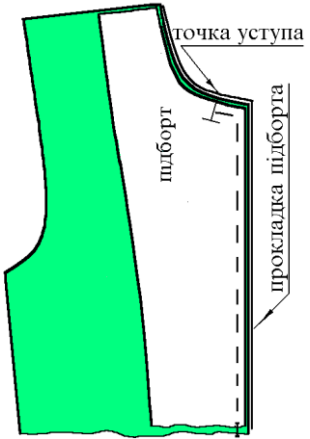
1	2	3	4
3	Підрізати припуски шва обшивання.	Залишити 0,4...0,5см.	
4	Висікти припуски в кутах.	Не доходити до строчки обшивання 0,1...0,2 см.	
5	Розсікти припуски шва в точці уступа і точці перегину лацкана.	Не доходячи до строчки обшивання на 0,1...0,2 см.	
6	Видалити нитки тимчасового скріплення.	Розрізати ножицями через 3,0...4,0 см і видалити кілочком.	
7	Вивернути на лицьовий бік і виметати борт.	На ділянці відвороту – з боку пілочок (утворити кант з підборта (1)), на ділянці застібки – з боку підборта (утворити кант з пілочки (2)). Ширина канта 0,1...0,2 см.	
8	Припрасувати виметаний борт.	На ділянці відвороту – з боку пілочки, на ділянці застібки – з боку підборта.	

Продовження табл. 5.

1	2	3	4
9	Прострочити борт. *Прострочування борта виконується після з'єднання коміра з горловиною. Строчка виконується за один прийом по краю коміра і борта.	Прострочити борт на ділянці відвороту з боку підборта, на ділянці застібки – з боку пілочки. В точці перегину лацкана нитки зв'язати вузликом, кінці втягнути між шарами тканини за допомогою голки.	
10	Видалити нитки тимчасового скріплення.	Розрізати ножицями через 3,0...4,0 см і видалити за допомогою кілочка.	
11	Відпарити борт	З метою усунення полиску.	

Таблиця 6

Технологічна послідовність з'єднання підборта з виробом у виробках з застібною догори з тонких сипучих тканин.

№ з/п	Назва неподільної операції	Технічні умови та прийоми виконання операції.	Графічне зображення операції.
1	2	3	4
1	Наметати підборт і неклеюву прокладку на пілочку.	Вкла лицьовим боком на лицьовий бік пілочки, а прокладку – на виворітний бік. Припосадити пілочку у верхньому куті.	
2	Обшити борт підбортом	З боку прокладки. Ширина шва 0,5...0,7 см.	

Продовження табл. 6.

1	2	3	4
3	Висікти припуски в кутах.	Не доходячи до строчки обшивання на 0,1...0,2см (1).	
4	Розсікти припуски шва обшивання в точці уступа.	Не доходячи до строчки обшивання на 0,1...0,2 см (2).	
5	Видалити нитки тимчасового скріплення.	Розрізати ножицями через 3,0...4,0 см і видалити за допомогою кілочка.	
6	Вивернути підборт на лицьовий бік і виметати край.	З боку підборта, випускаючи кант з боку пілочки величиною 0,1...0,2см.	
7	Прострочити борт. * Прострочувати борт необхідно одночасно з обробкою горловини чи вшиванням коміра.	З боку підборта. Ширина шва – за моделлю.	
8	Видалити нитки тимчасового скріплення.	Розрізати ножицями тимчасову нитку через 0,3...0,4 см і видалити кілочком	
9	Наживити шпильками прокладку на підборт по внутрішньому і верхньому зрізу.	Шпильки розташувати перпендикулярно до зрізів.	
10	Обметати внутрішній і верхній зріз підборта	З боку прокладки, почергово виймаючи шпильки.	
11	Приprasувати оброблений борт.	З боку підборта.	

Обробка нижнього кута залежить від товщини тканини та конфігурації краю. Якщо борт знизу закруглений чи фігурний, то він обшивається підбортом одночасно з обшиванням основної частини борта (рис.134).

В тонких тканинах підборт перед обшиванням можна пришити до пілочки по припуску, а шов запрасувати в бік низу виробу (рис. 135(а)). В костюмних тканинах шов пришивання розпрасовується (рис.135 (б)).

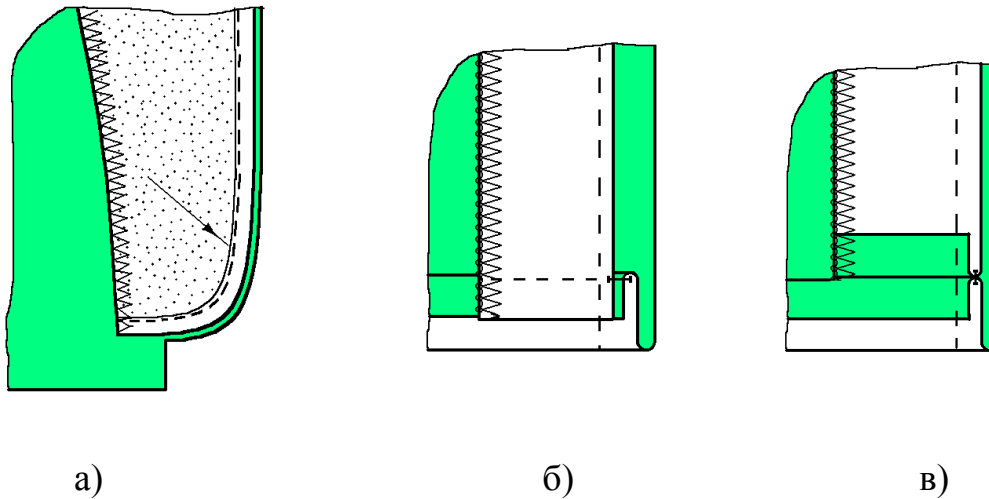

Рис. 5.

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ

Вправи з освоєння обробки вузлів обробки бортового краю у виробах пальтово-костюмного асортименту студенти виконують на зразках тканини відповідно до технічних умов, розглянутими в методичних вказівках. Послідовність обробки для вправ визначається викладачем.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Які основні етапи обробки підборта у виробах з тонких тканин?
2. Які основні етапи обробки з'єднання підборта з виробом у виробах з застібною догори з тонких сипучих тканин?
3. Які основні етапи обробки з'єднання підборта з виробом з тонких тканин за допомогою оздоблювальної строчки?
4. Які етапи обробки з'єднання підборта з пілочкою у виробах з костюмних тканин за допомогою машинного переканта?
5. Які проблеми можуть виникнути під час обробки бортового краю?
6. Як визначити правильні розміри та форму підборта для виробів пальто-костюмного асортименту?

Практична робота № 13

ОБРОБКА КОМІРІВ І З'ЄДНАННЯ ЇХ З ГОРЛОВИНОЮ У ВИРОБАХ ПАЛЬТОВО-КОСТЮМНОГО АСОРТИМЕНТУ

Мета роботи: ознайомитися з методами обробки, вивчити етапи, послідовність та технічні умови обробки комірів і з'єднання їх з горловиною у виробах пальтovo-костюмного асортименту.

В результаті виконання робіт студенти повинні **знати:**

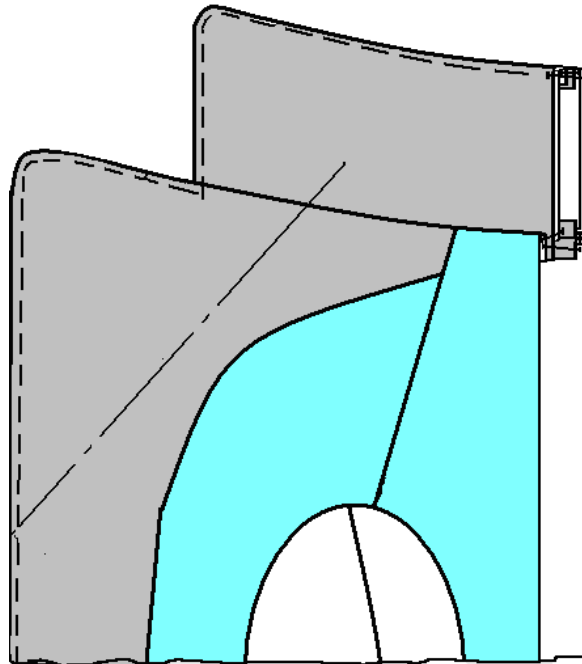
- ✓ конструктивно-технологічних рішення деталей комірів, з'єднання їх з горловиною і особливості їх зборки;
- ✓ методи обробки комірів і з'єднання їх з горловиною у виробах пальтovo-костюмного асортименту.

В результаті виконання робіт студенти повинні **вміти:**

- ✓ підбирати технічні умови обробки комірів і з'єднання їх з горловиною в залежності від виду та модельних особливостей;
- ✓ виконувати обробку комірів і з'єднання їх з горловиною у виробах пальтovo-костюмного асортименту.

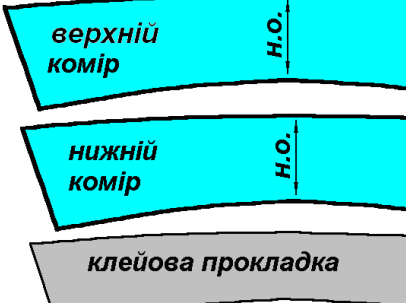
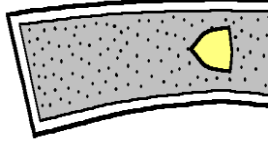
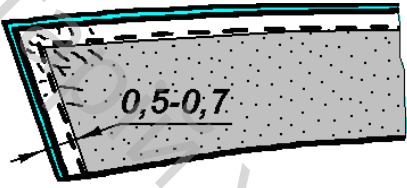
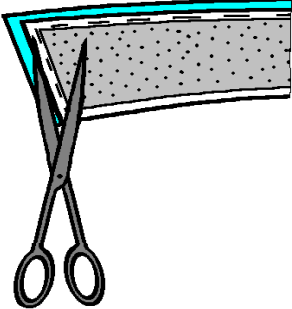
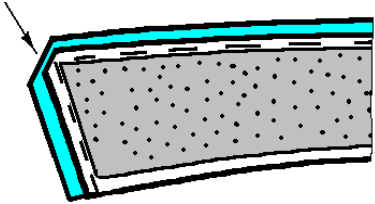
Методичні вказівки до виконання роботи.

В ході практичної роботи студенти вивчають технологічний процес обробки відкладного коміра.

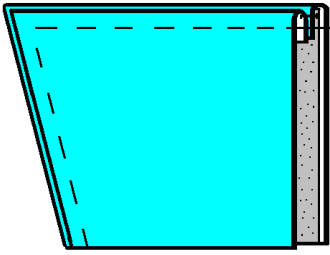
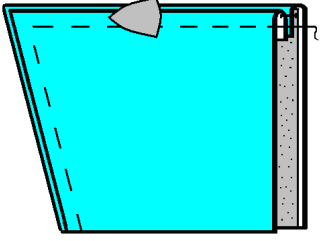
Технологічна послідовність обробки відкладного коміра з клейовою прокладкою.

Таблиця 1.

№ з/п	Назва неподільної операції	Технічні умови та прийоми виконання операції.	Графічне зображення операції.
1	2	3	4
1	Викроїти деталі для обробки коміра.	Верхній комір, нижній комір (менший на 0,3...0,5 см), клейову прокладку (без припусків на шви). Нитка основи проходить паралельно лінії середини коміра.	
2	Продублювати комір.	Приклеїти прокладку на виворітний бік верхнього коміра (через зволожений пропрасовувач).	
3	Наметати верхній комір на нижній.	Скласти лицьовим боком до середини. Верхній комір припосадити в кутах. Ширина шва 0,5...0,7см.	
4	Обшити верхній комір нижнім.	По зрізах відльоту і кінців з боку верхнього коміра.	
5	Видалити нитку наметування коміра.	Розрізати ножицями через 3,0...4,0 см і видалити за допомогою кілочка.	
6	Підрізати припуски шва обшивання (в товстих тканинах).	Для поступового зменшення товщини підрізати припуск з боку верхнього коміра, залишаючи 0,2...0,3 см.	
7	Висікти припуски в кутиках.	Не дорізаючи до строчки в куті на 0,1...0,2 см.	

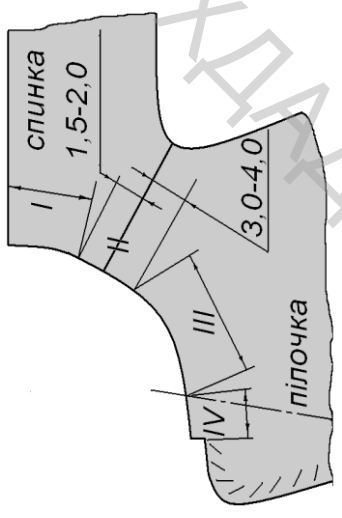

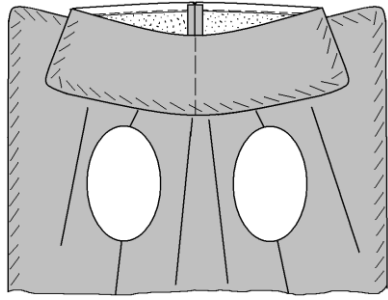
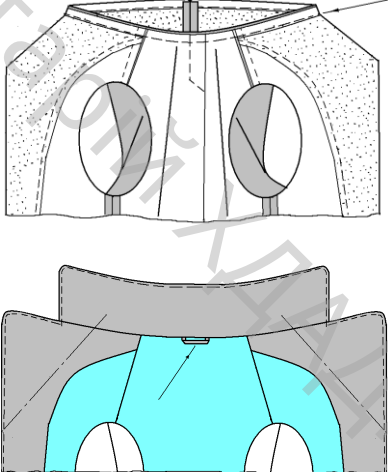
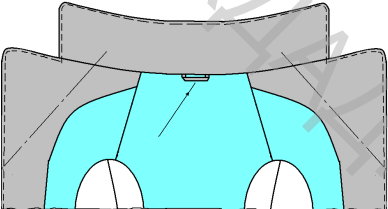
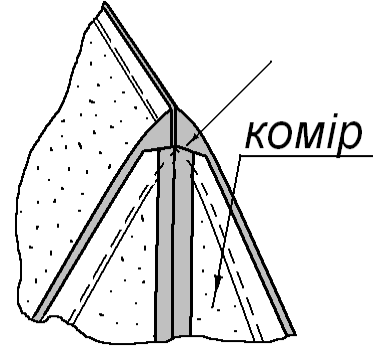
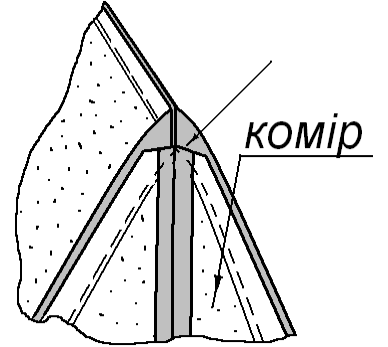
Продовження табл. 1

1	2	3	4
8	Вивернути комір на лицьовий бік і виметати край.	З боку нижнього коміра, випускаючи кант з верхнього коміра.	
9	Припрасувати комір.	Через вологий пропрасовувач – з боку нижнього коміра.	

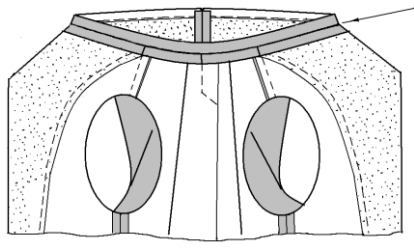
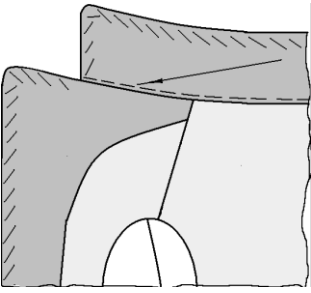
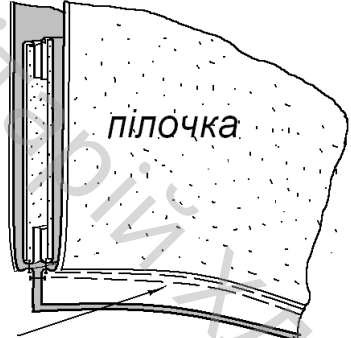
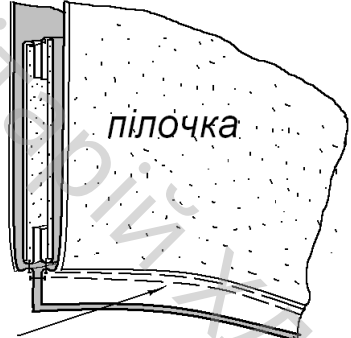
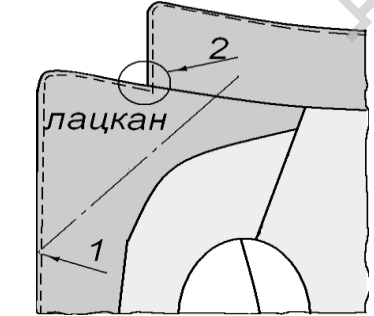
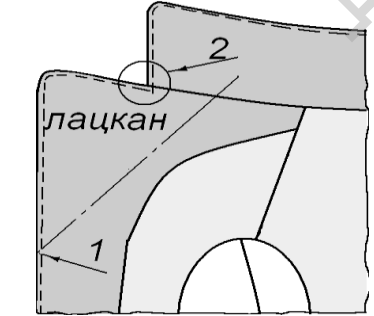
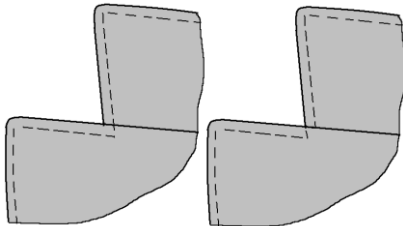
Технологічна послідовність з'єднання коміра з горловиною у виробках із костюмних і пальтових матеріалів.

Таблиця 2.

№ з/п	Назва неподільної операції	Технічні умови виконання операції	Графічне зображення операції
1	2	3	4
1	Поділити горловину виробу на ділянки.	<p>I – від середини спинки не доходячи до плечового шва на 1,5...2,0 см;</p> <p>II – ділянка плечового шва. Розташовується на 1,5...2,0 см в бік спинки і на 3,0...4,0 см в бік пілочки;</p> <p>III – від лінії перегину лацкана не доходячи до плечового шва на 3,0...4,0 см;</p> <p>IV – від точки уступа до лінії перегину лацкана.</p>	

1	2	3	4
2	Вметати нижній комір в горловину виробу.	<p>Скласти нижній комір з горловиною лицьовим боком на лицьовий бік виробу, вметати з боку горловини, суміщаючи середину коміра і середину спинки, кінці коміра – з точками уступа. Припосадка: на діл. I – 0 см; на діл. II – 0,5...0,7см (припосадити комір); на діл. III – 0,5...0,7см (припосадити горловину); на діл. IV - 0 см. Ширина шва 0,7...1,0см. Вметувати від середини коміра до кінців.</p>	
3	Вметати верхній комір в горловину підборта, посередині виробу слід розташувати вішак із спеціальної тасьми чи виготовлений з прямої смужки тканини	Від кінців коміра до середини коміра. Середину коміра сумістити з серединою підкладки спинки.	
4	Вшити комір у горловину виробу.	З боку коміра. Від середини нижнього коміра до кінця і до середини верхнього коміра. З другого боку - в такій же послідовності.	
5	Підрізати припуски коміра в кінцях.	На 0,2...0,3 см до строчки.	
6	Видалити нитки тимчасового скріплення.	Розрізати ножицями через 3,0...4,0 см і видалити за допомогою кілочка.	

Продовження табл. 2.

1	2	3	4
7	Розпрасувати припуски шва вшивання коміра в горловину.	На спеціальній колодці.	
8	Наметати верхній комір на нижній.	На відстані 0,1...0,2 см від шва вшивання коміра в горловину по верхньому коміру від уступа до уступа.	
9	Зшити розпрасовані припуски шва вшивання коміра в горловину. **	З боку нижнього коміра.	
10	Видалити нитки тимчасового скріплення.	Розрізати ножицями через 3,0...4,0 см і видалити за допомогою кілочка.	
11	Припрасувати з'єднаний комір з горловиною.	З боку нижнього коміра і пілочки.	
12	Прострочити комір і борт виробу. Строчку можна прокласти різними способами	Від точки перегину лацкана (1) до низу – з боку пілочки. Від точки перегину лацкана по лацкану, коміру – по підборту і коміру.	
13	Припрасувати краї борта, лацкана і коміра.	Комір і лацкан - з боку нижнього коміра і пілочки, ділянку застібки – з боку підборта.	

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ

Вправи з освоєння обробки вузлів обробки комірів і з'єднання їх з горловиною студенти виконують на зразках тканини відповідно до технічних умов, розглянутими в методичних вказівках. Послідовність обробки для вправ визначається викладачем.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Які особливості обробки комірів у виробах пальтово-костюмного асортименту?
2. Які технічні умови використовують при обробці комірів у виробах пальтово-костюмного асортименту?
3. Як особливості з'єднання коміру з горловиною у виробах пальтово-костюмного асортименту?
4. Які технічні умови використовують при з'єднанні коміру з горловиною у виробах пальтово-костюмного асортименту?
5. Які можливі дефекти при виготовленні коміру і з'єднанні його з горловиною у виробах пальтово-костюмного асортименту?

Практична робота № 14

ОБРОБКА РУКАВІВ У ВИРОБАХ ПАЛЬТОВО-КОСТЮМНОГО АСОРТИМЕНТУ

Мета роботи: ознайомитися з методами обробки, вивчити етапи, послідовність та технічні умови виготовлення рукавів та їх з'єднання з проймами у виробах пальтово-костюмного асортименту.

В результаті виконання робіт студенти повинні **знати:**

- ✓ конструктивно-технологічних рішення деталей рукавів і особливості їх зборки;
- ✓ методи обробки рукавів та їх з'єднання з проймами у виробах пальтово-костюмного асортименту.

В результаті виконання робіт студенти повинні **вміти:**

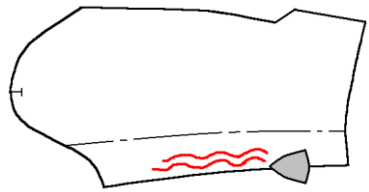
- ✓ підбирати технічні умови обробки рукавів та їх з'єднання з проймами в залежності від виду та модельних особливостей виробу;
- ✓ виконувати обробку рукавів та їх з'єднання з проймами у виробах пальтово-костюмного асортименту.

Методичні вказівки до виконання роботи.

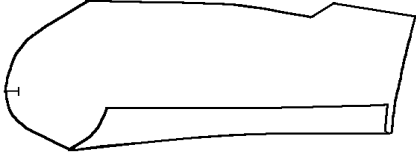
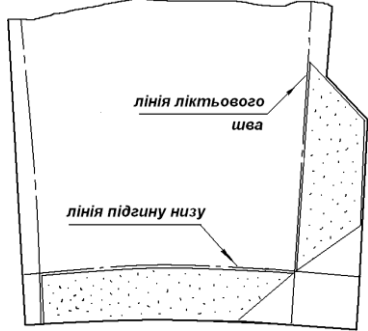

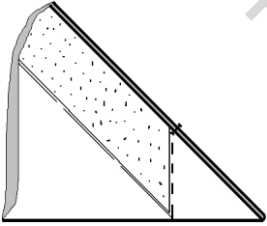
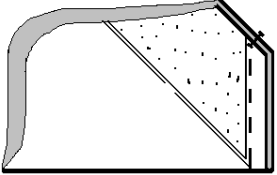
В ході практичної роботи студенти вивчають технологічний процес обробки рукавів та їх з'єднання з проймами.

Технологічна послідовність обробки вшивного двошовного завуженого до низу (з відкритою шлицею) рукава у виробах пальтово-костюмного асортименту.

Таблиця 1.

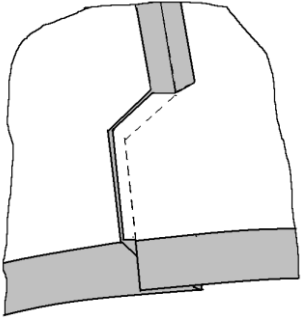
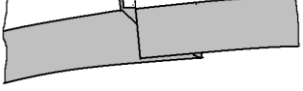
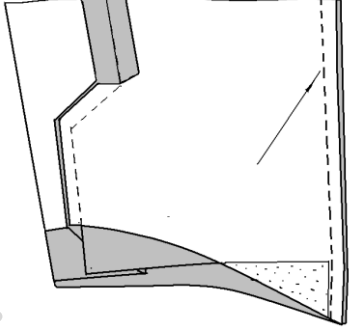

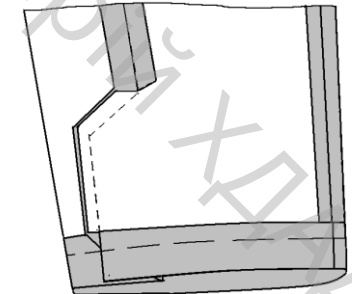
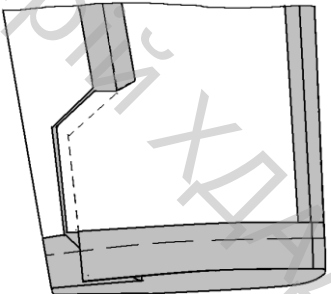
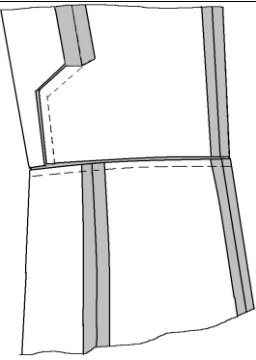
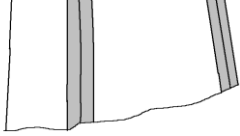
№ з/п	Назва неподільної операції	Технічні умови та прийоми виконання операції	Графічне зображення операції
1	2	3	4
1	Відтягнути передній зріз верхньої частини рукава.	Деталі верхніх частин рукавів скласти лицьовим боком до середини передніми зрізами до працюючого. Праска не повинна заходити за лінію переднього перекату. Операцію повторити з боку іншого рукава.	

Продовження табл. 1.

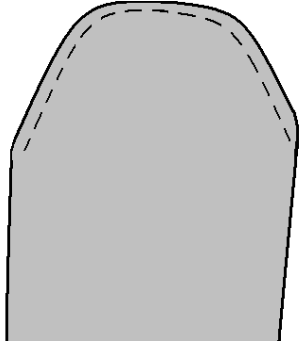
1	2	3	4
2	Перевірити правильність відтягування передніх зрізів.	Перегнути по лінії переднього перекату. Нижній зріз має співпадати з боку обох частин.	
3	Продублювати припуски для обробки шлиці.*	Прокладка не повинна заходити на припуски для обробки шлиці.	 <p>лінія ліктьового шва</p> <p>лінія підгину низу</p>
4	Продублювати припуск для обробки низу рукава.	Прокладка не повинна заходити на припуски для обробки ліктьового і переднього шва рукава.	 <p>нижня частина рукава</p>
5	Зшити верхній кут шлиці.	Пререгнути в куті лицьовими боками до середини. Зшити по намічених лініях.	
6	Зрізати припуски шва зшивання кута шлиці.	Залишити 0,5...0,7см.	

1	2	3	4
7	Розпрасувати припуски шва зшивання кута шлиці.	До щільного прилягання припусків.	
8	Вивернути оброблений кут на лицьовий бік і припрасувати.	Слідкувати за чіткістю лінії підгину низу і краю шлиці.	
9	Обшити нижній кут шлиці.	Перегнути припуск для обробки низу рукава по лінії підгину низу. Обшити шириною шва 1,0 см.	
10	Надсікти припук для обробки шлиці.	До кінця строчки обшивання нижнього кута не доходячи на 0,1 см.	
11	Вивернути кут на лицьовий бік і припрасувати.	З боку припуска на підгин низу рукава. Утворити кант з боку рукава.	
12	Зшити ліктьові зрізи верхньої і нижньої частини рукава.	По намічених лініях. Ширина шва 1,0...1,5 см.	

Продовження табл. 1.

1	2	3	4
13	Надсікти припуск ліктьового шва на нижній частині рукава.	В кінці шлиці. Не доходячи до строчки на 0,1 см.	
14	Розпрасувати припуски зшивання ліктьового шва рукава.	До щільного прилягання припусків.	
15	Підшити припуски для обробки шлиці до верхньої частини рукава.	Підшивочною строчкою петлеподібних стібків.	
16	Зшити передні зрізи верхньої і нижньої частини рукава.	Скласти лицьовими боками до середини, сумістити контрольні лінії (низу, ліктя).	
17	Розпрасувати припуски переднього шва.	До щільного прилягання.	
18	Заметати нижній зріз рукава.	Перегнути по наміченій лінії підгину низу і заметати на відстані 2,0...2,5 см від зрізу строчкою прямих стібків.	
19	Пришити підкладку до припуску для обробки низу рукава.	Скласти лицьовими боками до середини. Ширина шва 1,0 см.	
20	Підшити низ рукава.	Підшивочною строчкою петлеподібних стібків.	

1	2	3	4
21	Прострочити окат рукава.	Двома паралельними строчками з послабленою верхньою ниткою на відстані 0,3...0,5см від зрізу оката. Довжина стібка 0,3...0,5 см.	
22	Відпарити оброблений рукав.	З виворітного боку.	

* У виробках з пальтових тканин дублювання деталей для обробки шлиці виконується по основній частині рукава, а не по припусках (рис.1).

Шлиця в нижній частині рукава може бути виточна (рис.2) припуск по лінії підгину низу (на 0,3 см до строчки), розсікти припуск шлиці у верхньому і нижньому кутах до строчки і розпрасувати ліктювий шов і шов зшивання частин припуску по низу рукава.

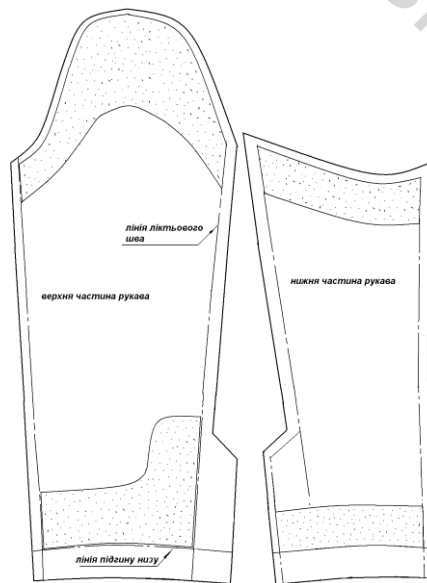

Рис.1.

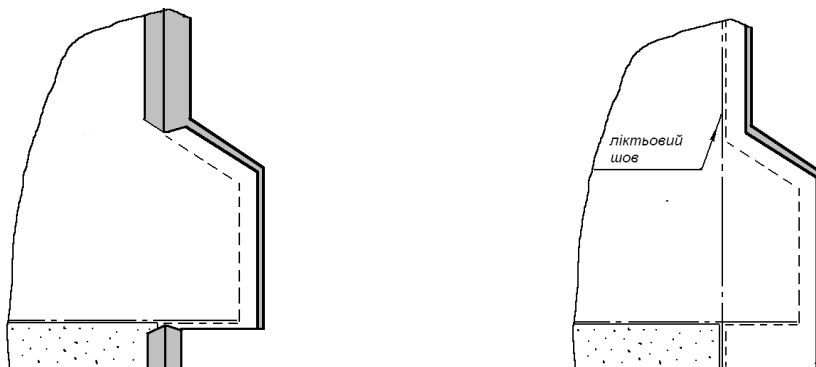
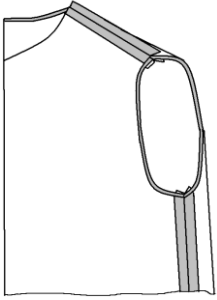
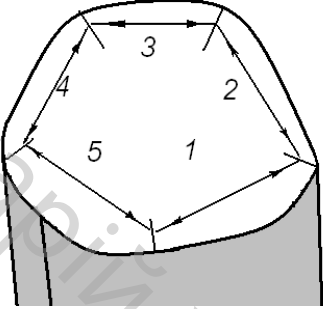
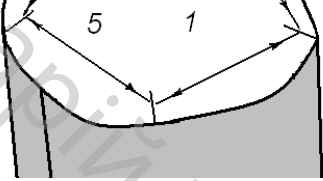
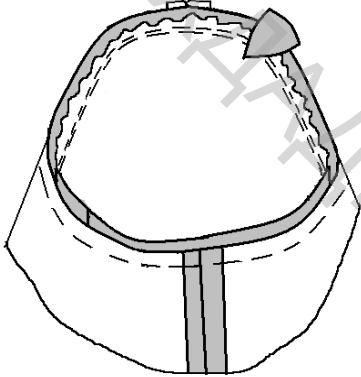

Рис. 2.

**Технологічна послідовність з'єднання вшивного рукава з проймою у
виробах пальтово-костюмного асортименту.**

Таблиця 2.

№ з/п	Назва неподільної операції	Технічні умови та прийоми виконання операції	Графічне зображення операції
1	Підрізати пройму виробу.	Скласти ліф виворітними боками до середини, сумістити плечові і бічні зрізи, сколоти булавками, перевірити правильність вирізу пройми, його симетричність, підрізати лишки тканини.	
2	Стягнути окат рукава нитками.	Стянути за нижні нитки машиних строчок.	
3	Розподілити окат рукава на ділянки.	5 ділянок.	
4	Вметати рукав у пройму.	З боку рукава, розподіляючи припосадку: -ділянка 1 – без припосадки; -ділянка 2 – максимальна припосадка; -ділянка 3 – незначна припосадка; -ділянка 4 – велика припосадка; -ділянка 5 – без припосадки.	
5	Припрасувати припосадку рукава.	З боку рукава носиком праски, який не повинен заходити за строчку вметування більше ніж на 1,0 см.	

Продовження табл. 2.

1	2	3	4
6	Вшити рукав у пройму.	З боку рукава.	
7	Видалити нитки тимчасового скріплення.	Розрізати тимчасову нитку через 3,0...4,0см і видалити кілочком.	
8	Припрасувати шов вшивання рукава у пройму.	З боку рукава. Носик праски не повинен заходити за строчку не більше як на 1,0см.	
9	Обметати шов вшивання рукава в пройму.	З боку пілочки і спинки.	
10	Прикріпити плечову накладку.*	В 4-х місцях: 1 - по проймі на ділянці плечового шва; 2, 3 – по проймі прикріпити кінці накладки; 4 – біля горловини по плечовому шву.	
11	Прикріпити підокатник	З боку рукава у верхній частині шва вшивання рукава у пройму до припусків шва прикріплюють підокатник (смужку 12,0...15,0 см х 2,0...3,0 см) з м'якої тканини чи прокладочного матеріалу розметувальною строчкою петлеподібного стібка.	

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ

Вправи з освоєння обробки рукавів і з'єднання їх з проймами виробу студенти виконують на зразках тканини відповідно до технічних умов, розглянутими в методичних вказівках. Послідовність обробки для вправ визначається викладачем.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Які деталі крою необхідні для обробки двохшовного рукава?
2. Як намітити місце розташування шлиці на рукаві?
3. Яким чином з'єднуються деталі рукава і обробляється відкрита шлиця?
4. Яким чином з'єднуються деталі рукава і обробляється виточна шлиця?
5. Які особливості з'єднання рукава з проймами виробу у пальтово-костюмному асортименті
6. Які можливі дефекти при обробці рукава і з'єднання його з проймами виробу?

Література:

1. Бакан Л. А. Ниткові з'єднання швейних виробів. Частина 1: навчальний посібник / Л. А. Бакан, Л. Б. Білоцька, С. Ю. Лозовенко, Т. О. Полька. – К. : КНУТД, 2017. – 212 с.
2. Батраченко Н. В., Головінов В. П., Каменєва Н. М. Технологія виготовлення жіночого одягу. – К.: Вікторія, 2000. – 512 с.
3. Білоусова Г.Г. Методи обробки швейних виробів: Навч.посіб / Г.Г. Білоусова, М.В. Колосніченко, Л.О. Масловська, А.В. Курганський. - К. : МВЦ «Медінформ», 2007. – 292 с.
4. Борецька Є. Я., Малюга П. М. Технологія виготовлення легкого жіночого та дитячого одягу: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1992. – 367 с.
5. Головніна М. В., Михайлець В. М., Ямпольська А. М. Обробка деталей швейних виробів. – К.: Техніка, 1992. – 103 с.
6. Енциклопедія швейного виробництва. Навчальний посібник. – К.: «Самміт-книга», 2010. – 968 с.
7. Єжова О.В. Інформаційні технології у створенні швейних виробів / О.В. Єжова. – Кіровоград : ФОП Александрова М.В., 2015. – 220 с.
8. Єжова О.В. Технологія оброблення швейних виробів : 2-ге вид. перероб. та доповн. [текст] Навчальний посібник / О.В. Єжова, О.В. Гур'янова. –К. : Центр учбової літератури, 2017. -256 с.
9. Лазур К.Р., Олійник Т.М. Швейне виробництво та матеріалознавство: словник / К. Р. Лазур, Т. М. Олійник. – Львів : Новий Світ – 2000, 2012. – 246 с.
10. Модя і одяг. Основи проектування та виготовлення одягу : навч.посібник / М.В. Колосніченко, К.Л. Процик. –К. : КНУТД, 2011. - 238 с.
11. Нечіпор С. В. Технологія виготовлення одягу: посібник для професійно-технічних училищ: 2-ге вид. випр. і доп. / С. В. Нечіпор. – Луцьк: ПП Іванюк В. П. – 2006. – 405 с.
12. Чайковська А.Е. Матеріалознавство в дизайні одягу. / А.Е. Чайковська, Т.М. Ткачова. – К. : Науковий світ, 2004. – 192 с.

ПОПОВА Тетяна Іванівна

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «Технологія швейних виробів»
з теми: " Технологія обробки виробів пальтово-костюмного
асортименту. Обробка бортового краю, комірів, рукавів у верхньому
одязі "**

*Для студентів 1 курсу спеціальності 022 «Дизайн»
за освітньо-професійною програмою «Дизайн одягу(взуття)»
(I ступінь вищої освіти «Бакалавр»)
денної та заочної форм навчання*

Комп'ютерна верстка: Марія Лосєва, 1 МД-2
Керівник: ст. викл. Онищенко Т.І.

Відповідальний за випуск: Токар М.І.

Свідоцтво про внесення до держ. реєстру суб'єкта видав. справи
ДК №860 від 20.03.2002 р.

Підп. до друку «__»__2023 р. Формат 60x84 1/16. Папір: друк.
Друк: ризограф. Наклад 100 прим. – 35 с.

ХДАДМ, Харківська державна академія дизайну і мистецтв,
Україна, 61002, Харків, вул. Мистецтв, 8.
Надруковано у типографії ХДАДМ